

Sygn. akt I C 34/22 upr

POSTANOWIENIE

Dnia 22 lipca 2022 roku

Sąd Rejonowy w Człuchowie I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący:	Sędzia Sylwia Piasecka
-----------------	------------------------

po rozpoznaniu w dniu 22 lipca 2022 roku w Człuchowie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy

z powództwa S. J.

przeciwko Skarbowi Państwa - Zakładowi Karnemu w C.

o zapłatę

na skutek skargi powoda S. J. na postanowienie Referendarza Sądowego w Sądzie Rejonowym w Człuchowie wydane w dniu 21 marca 2022 roku w sprawie I C 34/22 w zakresie:

- pkt 1 tj. w przedmiocie zwolnienia powoda od kosztów sądowych w części tj. w zakresie opłaty sądowej od pozwu
- pkt 2 tj. w przedmiocie oddalenia wniosku powoda o zwolnienie od kosztów sądowych w pozostałej części

postanawia:

1. odrzucić skargę powoda na punkt 1 postanowienia Referendarza Sądowego w Sądzie Rejonowym w Człuchowie z dnia 21 marca 2022 roku wydanego w sprawie I C 34/22 – jako niedopuszczalną,
2. utrzymać w mocy punkt 2 postanowienia Referendarza Sądowego w Sądzie Rejonowym w Człuchowie z dnia 21 marca 2022 roku wydanego w sprawie I C 34/22.

Sygn. akt I C 34/22 upr

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 21 marca 2022 roku Referendarz Sądowy w Sądzie Rejonowym w Człuchowie zwolnił powoda S. J. od kosztów sądowych w części, to jest w zakresie opłaty sądowej od pozwu, w pozostałej części wniosek powoda o zwolnienie od kosztów sądowych oddalił i oddalił wniosek powoda S. J. o ustanowienie pełnomocnika z urzędu.

Z uzasadnienia orzeczenia Referendarza Sądowego wynika, że – zważywszy na wysokość ustalonej opłaty sądowej od pozwu – wniosek powoda okazał się na tyle zasadny, iż skutkowało zwolnieniem go od kosztów sądowych w części tj. w zakresie opłaty sądowej od pozwu, albowiem zaprezentowane uwagi pozwalają stwierdzić, iż mimo trudnej sytuacji życiowej, powód ma możliwość poczynienia pewnych oszczędności we własnych wydatkach do granic zabezpieczenia koniecznych kosztów swojego utrzymania w celu pokrycia ewentualnych przyszłych wydatków związanych z toczącym się postępowaniem. Pomimo, że powód obecnie przebywa w izolacji więziennej, to ma możliwość podjęcia pracy zarobkowej.

Mając zatem powyższe okoliczności na uwadze, w oparciu o art. 101 ust. 1 i 2 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, organ I instancji orzekł jak w punkcie 1 i 2 postanowienia.

Na powyższe postanowienie co do punktu 1 i 2 skargę złożył powód S. J. wnosząc o zmianę postanowienia i zwolnienie powoda od kosztów w całości.

W uzasadnieniu wskazał, że wykazał w 100% w pozwie, że nie ma żadnych pieniędzy ani oszczędności, rodziny, akcji, obligacji itp., a nadto nie pracuje i nie jest w stanie ponieść żadnych kosztów całego postępowania cywilnego.

Zarządzeniem z dnia 18 lipca 2022 roku, wydanym w sprawie I C 34/22, Referendarz sądowy stwierdził bezzasadność skargi na orzeczenie oraz przedłożył skargę do rozpoznania Sądowi.

Postanowieniem z dnia 22 lipca 2022 roku Sąd Rejonowy w Człuchowie w punkcie 1 odrzucił skargę powoda na punkt 1 postanowienia Referendarza sądowego w Sądzie Rejonowym w Człuchowie z dnia 21 marca 2022 roku – jako niedopuszczalną, natomiast w punkcie 2 utrzymał w mocy punkt 2 postanowienia Referendarza sądowego w Sądzie Rejonowym w Człuchowie z dnia 21 marca 2022 roku.

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z treścią art. 398²² kpc na orzeczenie referendarza sądowego służy skarga w przypadkach, w których na postanowienie sądu służyłoby zażalenie (§1). Skargę wnosi się do sądu, w którym referendarz sądowy wydał zaskarżone orzeczenie, w terminie tygodnia od dnia jego doręczenia, a jeżeli zażądano uzasadnienia tego orzeczenia - od dnia jego doręczenia z uzasadnieniem (§2). Jeżeli skarga jest oczywiście uzasadniona, referendarz sądowy, który wydał zaskarżone orzeczenie, w terminie tygodnia od dnia wniesienia skargi może postanowieniem stwierdzić zasadność skargi i w miarę potrzeby wydać ponowne orzeczenie. Na ponowne orzeczenie służy skarga na zasadach ogólnych, jednak w przypadku jego zaskarżenia przepisu paragrafu niniejszego nie stosuje się (§4). Jeżeli jednak referendarz sądowy uzna, że skarga podlega odrzuceniu, przedstawia sprawę sądowi. W przypadku uznania, że brak jest podstaw do odrzucenia skargi, sąd może od razu rozpoznać sprawę, o ile stan sprawy na to pozwala (§6).

W myśl art. 397 § 2 kpc w postępowaniu toczącym się na skutek skargi (zażalenia) Sąd uzasadnia z urzędu postanowienia kończące to postępowanie. Natomiast w sprawach, w których zażalenie oddalono lub zmieniono zaskarżone postanowienie, pisemne uzasadnienie sporządza się tylko wówczas, gdy strona zgłosiła wniosek o doręczenie postanowienia z uzasadnieniem.

W przedmiotowej sprawie powód w przepisany terminie złożył wniosek o doręczenie postanowienia z uzasadnieniem w całości.

W myśl art. 398²³ § 3 kpc Sąd rozpoznaje skargę w składzie jednego sędziego jako sąd drugiej instancji. Po rozpoznaniu skargi Sąd utrzymuje w mocy lub zmienia zaskarżone postanowienie, stosując odpowiednio przepisy o zażaleniu.

Skarga powoda S. J. nie zasługuje na uwzględnienie.

W ocenie Sądu Referendarz Sądowy w oparciu o złożone oświadczenie o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania w sposób prawidłowy ocenił sytuację materialną i majątkową powoda, czemu dał wyraz orzekając o zwolnieniu powoda w części od kosztów sądowych, a mianowicie w zakresie opłaty od pozwu i oddalając wniosek w pozostałym zakresie.

Wprawdzie powód w uzasadnieniu skargi wskazał, że nie posiada żadnych pieniędzy ani oszczędności, rodziny, akcji, obligacji itp., a nadto nie pracuje i nie jest w stanie ponieść żadnych kosztów całego postępowania cywilnego.

Należy jednak zauważyć, że na tym etapie procesu nie powstały jeszcze żadne koszty sądowe za wyjątkiem opłaty od pozwu, od której uiszczenia powód został zwolniony. Istotnym jest również, że sam fakt braku oszczędności oraz pracy nie jest przesłanką uzasadniająca, w ocenie Sądu II instancji, do zwolnienia powoda od kosztów sądowych w całości. Ponadto powód winien podjąć starania o podjęcie zatrudnienia. Niewątpliwym jest, że skoro zdecydował się on zainicjować niniejszy proces, to powinien również przygotować się finansowo, tym bardziej, że roszczenie z którym występuje nie wymaga od niego natychmiastowego działania z powodu negatywnych dla niego skutków prawnych, na przykład w postaci przedawnienia roszczenia.

Zgodnie bowiem z treścią art. 102 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych z dnia 28 lipca 2005 roku ze zm. (Dz.U. Nr 167, poz. 1398) zwolnienie od kosztów sądowych stanowi w istocie pomoc państwa dla osób co do zasady nieporadnych, które z uwagi na ich trudną sytuację materialną nie mogą uiścić kosztów bez wywołania uszczerbku w utrzymaniu siebie oraz rodziny (vide: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 września 1984 roku II CZ 104/84 LexPolonica). Zwolnienie od kosztów jest jednak sytuacją wyjątkową, dlatego też strony procesu czy też uczestnicy postępowania winni, przede wszystkim własnym staraniem, zmierzać do zgromadzenia kwot niezbędnych do zgromadzenia kwoty niezbędnej do przeprowadzenia postępowania z ich udziałem. Ponadto ubiegający się o zwolnienie powinien także planować wydatki, poczynić wcześniej stosowne oszczędności, do granic zabezpieczenia koniecznych kosztów utrzymania siebie i rodziny. Dopiero gdyby poczynione w ten sposób oszczędności okazały się niewystarczające, powinien zwrócić się do Sądu (vide: Koszty postępowania cywilnego 2008, Andrzej Daczyński, pod redakcją Jacka Ignaczewskiego komentarz do art. 102).

Zatem, skoro powód został zwolniony od kosztów sądowych w zakresie opłaty od pozwu i nie wykazał aby na tym etapie procesu musiał ponosić inne koszty, to Sąd II instancji podzielił stanowisko organu I instancji i na mocy art. 398²³ § 3 kpc w zw. z art. 398²⁴ k.p.c. i utrzymał w mocy punkt 2 postanowienia Referendarza sądowego z dnia 21 marca 2022 roku, wydane w sprawie I C 34/22, o czym orzekł jak w punkcie 2 sentencji postanowienia.